

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a Képes Világlap-pal együtt
Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz
a kiadóhivatal.

FELELOS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVED

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája

A hírlapírás ujorszaka

A sajtótörvény tehát tető alá került. Ide-oda szentesítik is, belekerül törvénytárunkba a végrehajtási rendelet, megállapítják az idejét is, hogy mikor lép életbe és ezzel a hírlapírás nem lesz az a szabados, becsületrontó és becsületvesztő foglalkozás, ami eddig. Mert hiszen tegyük csak szívünkre a kezünket és valljuk meg, hogy a sajtószabadság örve alatt oly visszaéléseket követett el a sajtó egy része, a melyet tovább elnézni nem lehetett. Nagy része van a tisztességtelen sajtónak abban, hogy a törvény itt-ott drákói és hogy ez — jóllehet a sajtószabadság szentsége mint szabadságjog él a szívekben, — a társadalomnak minden különösebb emóciója nélkül ment keresztül. A parlament ellenzékét ne okoljuk. Az jobb ügyszó méltó buzgalommal verte félre a harangokat, de csodálatos, hogy akármilyen politikai véleményen van egyébként valaki, — ez a vészkonkás senkit nem izgatott, a nagy garral hirdett tüntető gyűlések befagytak. Ahol volt is valami, ott sem lehetett rá megnyerni az értelmi osztályt. Pártkülömbőség nélkül. Magántársaságban csak arról volt szó, hogy éppen itt az ideje a sajtó megrendszabályozásának, hiszen eddig

is anyai erkölcsi javaink vannak az ebek harmincadján!

Minket az új törvény nem rendszabályoz meg jobban, mint ahogy önmagunkat eddig a sajtó tisztességességét átérzve, megrendszabályoztuk. A magánbecsület szent volt előttünk. És senkinek magánéletében titkot nem fűrkészünk, a hálósoba ajtaját senkire se nyitogattuk, mindenki, aki a közéletben szerepet vállalt és végezett, a nyilvánosság előtt csak ebben a minőségében szerepel és egyéni élete soha nem volt részünkről sem firtatás, sem szellőztetés tárgya. De nem minden vidéki lap mondhatja ezt el, ezzel az őszinteséggel magáról. Igenis sokan azon a címen, hogy a közönség a hajbakapásokat, a veszekedéseket szereti, — valóságos kakasviadalkat rendezett és a lovagiaság törvényei szerint a toliat történt szurkálások után megtörtént a lovagias mérkőzés, falevelek átlövése és egy-két lapos vágás. Különösen ádáz személyharcokat szültek s gombamódon felszaporodó lap-vetélytársak. Az egzisztenciájában megtámadott lap feneketlen piszkot tudott felkavarni, mert feltette az előfizetők és hirdetőit. A közönség, igaz, eleinte gaudiummal kísérte a heti szellemi epeömléseket, de miután ezekben az izlés nem tudott korlátokat szabni, — megundorodott és rendesen hitelvesztett lett mindkét lap.

Tévedés azt hinni, hogy a közönség ujságjában veszekedést akar látni és legkapósabb esemégye a — botrány. Igaz, van az olvasóközönség között, melyet tisztán ez érdekel és a korpolytással terjesztett sajtónak tényleg nagyon nehéz is a hivatása, mert az a közönség, mely a krajcáros lapokat veszi, egy kis parázs botrányra mindég éhes. És mivel a Bulleward sajtónak az utcai járőrelőktől kell egzisztenciáját megszerzeni, — a közönség alsóbb rétegének e szenzáció éhességét számításba kell venni, ha megélni akar. Ez kétségtelen. Csak az a tévedés, hogy szabad-e ezért a hitvány eszközért hazudni és úgy hazudni, hogy az ország becsületét a külföld előtt letiporjuk vele. Ha Magyarország hercegprímására rá lehet fogni minden ok nélkül, hogy közjogi, méltóságát és főpásztori állását simoniával szerezte, akkor hol végződik a botrány hajhászat hiszen akkor mindent szabad.

Pedig ilyeneket és ehhez hasonlót sulyos vétségeket követett el a sajtó egy némely része már akkor, mikor a sajtó törvényjavaslat hullámai magasra csaptak és mindenkinek, aki a hírlapírásból él, óvakodnia kellett volna attól, hogy a sajtó ellenes irányzatnak ilyen kövér botrányhalakat ne szállítson. Ne csodáljuk, hogy a törvény kegyetlenül elbánt velünk és efféle könnyű vérű hazudozásukért a jövőben kiméltlenül hűvösre tesznek.

Gyászban.

A „Kunszentmártoni Ujság“ eredeti tárcája.

I.

... Kisirt szemekkel néz egy kis lány,
A lány-szobában szerteszt,
Sok minden... minden... megragadja,
Merengő... szép tekintetét...
S mind oly borús most, amit ott lát,
Sötét... borongós... a szoba,
Vidám kacajnak, lágy zenének,
Soká' nem lesz ott otthona...!

*

Kedves hangú, szép zongoráján,
A billentyű mind: elpihen,
Derült mosoly s mosolygós jókedv,
Benn nyugszik sajtó lelkiben,
Helyettük most a könny, mi fénylik,
Mely hamvas arcát égeti...
Kimondhatóan árvasága
Szívében vérzik... s fáj neki...!

*

Csinos ruhája mind, mi színes...
Ott lesz a szekrény rejtekén,
Soká' nem látnak napvilágot,
S fehér kalap se... lesz fején...
Selyem hajának szökeségét...
Kék szín szalag sem fonja át...
S nem tűz közéje szép tavaszkor,
Illatos... nyíló... orgonát...!

II.

... Kisirt szemekkel áll egy kis lány,
A lány-szobában egyedül,
S mikor szeméből forró könnye,
Halvány arcára egyre dül,
Lelkéből sóhaj száll az égbe,
Hangos lesz minden gondolat,
Nem szól... de mégis lázas ajka,
Én hallom mind, mit mondogat:

*

„Isten veled egy nem várt évre,
Sok kedves színes szép ruhám...
Nem néz meg rajtam enyhe napfény
Derült, mosolygós délután...!
Nem lát soká' vidáman senki,

A zongorám nem pengetem,
Sötét boru... s mély fájdalom lesz,
Ki tudja meddig életem...!?”

*

„Hiába vár rám vig öröm most,
Egy sírhalom csak: mindenem!
Örök boru... s tájó keserűs...
Lesz még sokáig szívemen...!
Földd el hát tőlem még a fényt is,
Sűrű, sötét gyász-fátyolom:
... A legjobb apát, az én apámat...
Óh! én örökre gyászolom...!“

*

S aztán zokogva... tört szavakkal,
Rebegve mond szép s hő imát,
S amit a szíve mélyén érez,
Könnyek közt abba önti át...!
Örök nyugalmat esd az Égből,
A frissen hantolt rögre le,
Hogy azt, ki még élt: mindene volt...
... A legszebb álom földje be...!

Parányi.

Hála Istennek, a vidéki sajtó sohasem fajult el oly szemérmetlen hazudozási, mint az irodalmi fókusból kiinduló egy-két utcai lap. De azért bizony súlyos vétségeket követtek el egyesek a magánbecsület ellen. És sokan vétettek a tisztas, irodalmi hang ellen is. Új korszak következik: a szabadosság és felelőtlenség megszűnt, irásközből ezentúl a lelkiismeretet elaltatni nem szabad többé!

Községi közgyűlés.

Kunszentmárton község képviselőtestülete 1914. február hó 10 napján azaz kedden délelőtt 10 órakor a község háza tanácstermében rendes közgyűlést tart. Tárgyak:

Bemutattatik az 1914. február hóba felvett pénztárvizsgálati jegyzőkönyv.

A törvényhatóság 25651/kgy. 1913. számú határozata a kir. járásbírósi fogházépületre a használati szolgálmi jog bekebelezése tárgyában.

A m. kir. földművelésügyi miniszter ur értesítése a Kiss Imre alatti part védmű céljaira folyósított 80.000 korona építési összeg engedélyezése tárgyában.

A törvényhatóság 25652/kgy. 1913. sz. határozata a Mezey István kántor részére megszavazott 100 kor. segély jóváhagyása tárgyában.

A törvényhatóság 25657/kgy. 1913. sz. határozata az árvíz károsultak javára megszavazott 100 K. jóváhagyása tárgyában.

Bemutattatik a községi gyámpénztár 1913. évi számadása.

Bemutattatik az elhagyott nyilvántartott gyermekek segélyalapjának 1913. évi számadása.

A községi háztartási és egyéb alapok megvizsgálására az 1913. évi számadások elkészítésére céljából bizottság kiküldése.

Az előjáróság előterjesztése ifjúsági zászlóalj szervezése tárgyában.

A törvényhatóság 25234/kgy. 1913. sz. határozata a 1914. évi háztartási és mezőgazd. költségvetés jóváhagyása tárgyában.

A törvényhatóság 25502/kgy. 1913. sz. határozata az 1913. évi pótköltségvetés jóváhagyása tárgyában.

Bemutattatik a borítal- és huszfogyasztási adó 1913. évi mérlege.

Előjárósági előterjesztés a gyámpénztári tőke és kamat hátralékosokra vonatkozólag.

Előjárósági előterjesztés a mesterszállási mederföldek hátralékos hasznbérleire vonatkozólag.

Donáth Géza arányosító mérnök megkeresése a mederföldek felmérési díjainak megtérítése tárgyában.

A vármegyei Alispán rendelete egységes községi rendőrség szervezeti szabályrendelet alkotása tárgyában.

Az előjáróság bejelenti, hogy a községi fogatos-szerződés 1914. június hóban lejár.

Az előjáróság bejelenti, hogy Háy Géza írodaszter szállító szerződése június hó végén lejár.

A m. kir. államvasutak megkeresése a vasuti alkalmazottak részére a gőzfürdő és hidegvíz gyógyfürdő kedvezményes jegyek megadása iránt.

Popovics Gábor és Lukács Andor gyógyszerészek bemutatják a községi alkalmazottak részére kiszolgáltatót gyógyszerekről szóló számlájukat.

Az előjáróság bemutatja Ökrös Ferenc szabónak a templomi munkákról 1908. évtől végzett számláját.

Az iparos tanoncskoi bizottság kérelme sürgős felszerelésekre 140 koronának a költségvetésen túli folyósítása iránt.

Iesu György fertőtlenítő kérelme a fertőtlenítésre használt ruhák beszerzése iránt.

Nagy Zoltán községi jegyző kérelme fogyasztási adójának elengedése iránt.

Az előjáróság előterjesztése a havisegélyezett névjegyzékének kiigazítása iránt.

Kiss János kérelme havisegély iránt.

Özv. Kiss Mátýásné Nédó Julianna kérelme havisegély iránt.

Kis Lajosné Farkas Rozália, Bódi Kocsis Julianna Nagy Mihályné és Zs. Varga István kérelme kórházba leendő felvétele iránt.

Bejelentés a szeszfogyasztási adópótlék engedélyezése s előterjesztés a szeszfogyasztási adópótlék hasznosítása tárgyában.

Az 1913 évi községi pótladó kivétési főkönyv jóváhagyás végett bemutatattatik

A községi közmunka kivetés helyesbítése iránti kérelme;

A lezárt 1913 évi községi közmunka főkönyv hitelesítése.

Az 1913 évi lezárt kéményadó főkönyv hitelesítése.

Esetleges indítványok.

Hirek.

Kunszentmárton, 1914. február 8.

A CSELÉDEK

mostanában sokat mulatnak, alig mulik el egy hét, hogy cselédmulatság ne lenne Kunszentmártonban. Ha szombat esténként 8 óra után sietünk haza vacsorázni, mindenfelé fehér ruhába öltözött kanta tündérek látunk, kik vagy ide, vagy oda sietnek bálázni; mi pedig otthon cseléd nélkül vagyunk, „szolgálj ki önmagad” nemes elvét gyakorolva.

Nem szótok én a bál ellen semmit: Legyen az is, hiszen kell egy kis test mozgás néha napján. Azonban az én elvem az, hogy sok a jóból is megárt. Vagyis, ez a sürti cselédbál nem vezet jóra. Elkényeztetjük a cselédeket. Gondoljunk csak arra, hogy milyen nehéz cselédet kapni és ha kapunk, mekkora áldozatokat kell hoznunk, hogy néhány hétig megmaradjanak nálunk.

Ezek a heti bálak rontják el a cselédeket. Azok már hétfőn készülnek a bálra és ha a gazda, szombaton este nem enged el Don Juanjával, azonnal felmond. *Tehát maga a hatóság működik közre azon, hogy rosszak legyenek a cselédviszonyok, mert cselédbálat majdnem minden héten engedélyez.* Ezelőtt egy évben egyszer szent György napján volt cselédbál, most meg minden héten.

Kénytelenek vagyunk tehát tiltakozni a sürti cselédbál engedélyezése miatt. A cselédeknek úgy is nagy a bérük és olyan keveset dolgoznak és ha bál van, inkább megszöknek, de nekik ott kell lenniük.

Nézzé a hatóság egy kicsit a gazdákat is és ha jót akar velünk cselekedni, akkor ne engedélyezzen olyan sűrűn cselédbálat.

Halálozás. Özv. *Szeidenleder* Józsefné Metringer Magdolna 71 éves korában, február hó 3 napján Fegyverneken elhunyt. Az elhunytban Biró Mátýás és Biró Kálmán földbirtokosok, földieink, anyósukat gyászolják.

A Társulati Polgári Fiú- és Leányiskola folyó hó 10-én d. u. 4 órakor az intézet helyiségében közgyűlést tart.

Torna-mulatság. A Szentesi Torna Egylet 1914. február hó 14 napján a Szegedi Torna Egylet női és férfi csapatának közreműködésével tornaversenyt és táncmulatságot rendez a Tóth József színházban. A szabadgyakorlatokat zené kíséri. Az érdekes mulatság iránt nagy az érdeklődés a környéken.

Pénztározati közgyűlés. A Gazdasági takarékpénztár részvénytársaság évi rendes közgyűlését az intézet helyiségében február hó 22-én vasárnap d. e. 11 órakor tartja.

Szolnok vármegyei Utmutató címmel egy igen tartalmas és praktikus könyv jelent meg dr. Lánzi Sándor szolnoki ügyvéd szerkesztésében és kiadásában. A három és fél-száz oldalra terjedő vastag munka magában foglalja a vármegye minden elképzelhető intézményét. A legutolsó hivatalos adatok alapján közli az összes állami, köz- és magánhivatalokat; a megye összes községi tisztviselőit községenkénti csoportosításban, hivatali állásuk feltüntetésével, stb. stb. E cím és lakjegyzék nélkülözhetetlen minden hivatalnak, ügyvédnek, kereskedőnek, mivel megkereséseknél a legpraktikusabb szolgálatot teljesíti. Ára 3 korona. Megrendelhető dr. Lánzi Sándor szolnoki ügyvédnél (Városház-utca) a pénz előleges beküldése ellenében, vagy utánvét mellett is. A pénz bélyegekből is beküldhető.

Egy minta-iparos, Michnik József szobafestő halt meg f. hó 3-án délután 6 órakor hosszas és súlyos szenvedés után Kunszentmártonban. Michniket nemcsak a festő-, de az összes iparosok egyik mintaképének tartották községünkben. Az alig 37 éves embernek súlyos májbetegsége volt, az elmúlt szombaton este hozták haza Budapestről, ahol a tanárok is lemondtak már róla. Folyó hó 5-én délelőtt 10 órakor temették el óriási közönség részvétele mellett. Feleségén kívül 3 árvája gyászolja Michnik Józsefet.

Hallja maga Centigramm ur... kezdetű apróságomat sokan félreértették, félremagyarázták, azért többek kérésére megjegyzem, hogy cikkem a vele kapcsolatban hozott személyekkel semmiféle vonatkozásban nincs.

Mezey Lajos.

A füző. Legjobb cím ez volna: A legügyesebb vigéc. Vagy: A vigécek királya. A cím különben mellékes. Halljuk a történetet. Egy vigéc jött Kunszentmártonba füzökkel, magyarul miderekkkel. Elment vagy öt házhoz, üzletet azonban nem csinált. Amikor a hatodik házból kijött, nagyot csipett a bal karján, halkán tütyentett és betért a hetedik házhoz, hol a nagyságos asszony előtt beszélt ilyenké en:

— Kérem itt van egy amerikai füző. Elöl szép, hátul szebb. Oh! próbáljuk fel. Egy percre! Mit percre? Egy pillanatra csak. Nagysás asszonyom benne egy Venusz, mit Venusz, egy modern nő. Persze. Ne is tessék mondani, a régi füző! Van! van! Oh kérem, ne tessék szólni, mert meghasad a szívem. Ne tessék mutatni, mert elájulok. Hiszen, nem mondom én, hogy ez nem jó, a viláért sem mondom, azonban ilyen természet... bocsánat asszonyom, ... szép füzőt követel. Ha ebben asszonyom végig megy a piactéren, a toronyóra megáll, megáll mindenki az út. Oh ne tessék mondani. Oh! Velem lehet beszélni. Beszélem a régít és csak rátetszik fizetni.

Az alku hamarosan kész. A vigéc estére eladott 60 darab füzőt, de ugyanannyi régi füzőt is vitt éjjeli szállására. Amikor számadását megcsinálta, füttyörészni kezdett. Majd csengetett és rendelt egy üveg pezsgőt. Amikor a pezsgőt megitta, a szálloda összes nő személyzetét maga elé rendelte és kiosztotta közöttük — a 60 darab régi füzőt. Most már csak az a kérdés: a rendelő, vagy pedig a vigéc csinált-e jó üzletet? Ennek megfejtését az olvasóra bízom, én csupán csak azt konstátálom, hogy jelen esetben a férfiak jártak legrosszabbul, akiknek megkell fizetni a régi és új füzőt, sőt a vigéc pezsgőjét is.

nyitotta meg Február elején Ungár Gizella fényképészeti műtermét

Kunszentmártonban, a piactéren, a Tóth Károly-féle házban, ahol felvételekre. Készít **aquarell-képeket** is, életnagyságu nagyításokat halotti felvételeket, kissebbitéseket stb. jutányos árak mellett. Különös súlyt helyez **menyasszonyi**

Kéri a nagyközönség szíves pártfogását.

Meghívás útján vidékre is készségelemgyek.

— **Gondnoksági ülés.** Az állami elemi iskolai gondnokság 1914. február hó 9-én, hétfőn délután 4 órakor tartja február havi rendes ülését a központi iskola tanácskozó termében.

— **Vacsora.** A Kunszentmártoni Takarékpénztár részvénytársaság 1914 február hó 5-én, csütörtökön este tartotta új palotájában rendes évi vacsoráját. A vacsorán az igazgatóság és felügyelő-bizottság, valamint a tisztikar vett részt. Menü volt: bárány és malacpörkölt, malac sült, bárány kirántott, turós és almás rétes, sajt, feketekávé. Amilyen jó volt a vacsora, olyan kedélyes volt a hangulat is. Az első felköszöntőt dr. Domján Jenő felügyelőbizottsági elnök mondotta az igazgatóságra és a takarékpénztár érdemes igazgatójára Nagy Géza nagybirtokosra. Nagy Zoltán a felügyelő-bizottságot és a tisztikart köszöntötte fel. Nagy Géza igazgató pedig azok emlékére ürítette poharát, kik az intézet alapításában résztvettek és különösen kiemelte Doba István ny. ügyész érdemeit, kit gyengélkedése tartott távol a vacsoráról. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság, valamint a tisztikar vig poharazás mellett éjfél után 1 óráig együtt volt.

— **Álaroos-bál.** A kunszentmártoni tűzoltó-testület álaroos bálját február hó 22-én, farsang vasárnapján tartja a Körös szálló összes helyiségeiben. A multság iránt óriási az érdeklődés, mely a farsang legfényesebb és legsikerültebb multságának ígérkezik.

— **Esküvő.** Merk Andor tiszakürti tanító folyó hó 4-én, szerdán esküdött örök-hűséget Mogyorós Margitkának, dr. Pótor Sándor községi orvos bájos unokahúgának a kunszentmártoni róm. katli. templomban. Az esküvő után vacsora volt dr. Pótor Sándor házában, melyen számos felköszöntő hangzott el a fiatal párra.

— **Adakozás.** Ujban a szegény gyermekek élelmezésére adakoztak: Dr. Orosz Endre kir. közjegyző 40 koronát, M. Kovács Lukács 5 kor., Deutsch Ignác 5 koronát, Kiss Eleké husneműt és 1 liter zsirt, öz. Molnár Györgyné 2 véka buza, 2 kgr. 70 deka szalonnát. Hálás köszönetét fejezi ki a jószívűeknek Schöber Alajos áll. igazgató.

— **„Jardin d'Hiver“ (Téli kert)** ez a címe egy pompás táncalbumnak, mely 80 oldal terjedelemben magában foglalja mindazon új és divatos táncokat zongora letétben, melyeket bálon, jauron és társas összejöveteleken ma mindenki táncolni, látni és hallani akar. — Van ebben a táncalbumban 14 tangó, a javából, továbbá több ragtime, one, step, two step, macsics, van benne még egy már igen szép boston, polka fr., polka mazurka, keringő és induló. A tangó és macsics táncnak részletes leírása, mely szerint azt ennek alapján bárki megtanulhatja. Szóval egy tökéletes új és ügyes táncalbum 26 jó táncdarabbal. A Bárd Ferenc és Testvére jóhírű budapesti zeneműkereskedő cég kiadása, ahonnan azt mindenki, ha 3 koronát beküld, megkaphatja. A megrendelő semmi esetre sem jöhet majd zavarba, ha egy rögtönzött táncmultság adódik, mert táncra való muzsikáról ez esetben éppen elég lesz kéznél a Jardin d'Hiver táncalbumban.

— **Az Ur koporsójából — kerítés.** Az Urnak 1914-ik évben megtörtént az Kunszentmártonban, hogy az Ur koporsójának deszkáit megcsinálták kerítésnek. Aki nem hiszi, nézzen utánna, megtalálja azokat nem is egy eldugott, hanem a központon lévő utcában. Az eset így esett. Néhai jó plebánosunk, Dósa József, a templom újraépítése után, Jézus Urunk fakoporsóját és sirboltját visszaadta az adományozónak, mivel öreg Szabó Imre diszes kősírt emeltetett a Meg-

váltó halálának emlékére. A jószívű adakozók a koporsót és a kriptályt eltették szépen a kamrába és az ott pihent három egész évig. Hogy-hogy nem, a ház kerítése korhadni kezdett, deszkára volt szükség és amikor az ácsmester deszkát kért, — odaadták neki az ur koporsóját. A jámbor mester kalaplevéve, buzgó fohász közepette építette be azokat a deszkákat, melyek előtt azelőtt térdelt és amelyeket annyiszor megcsókolt. Tudja ezt már a fél falu és mindenki leveszi kalapját a kerítés előtt. Nekünk semmi beleszólásunk nincs a dologba, hiszen a tulajdonos a pokolban is tulajdonos, azonban mégis, — mégis úgy fájt nekünk megírni, hogy az Ur koporsójából kerítést csináltak, szerettünk volna a föld alá sülyedni szégyenletünkben.

— **A korcsolyabál** február hó 1-én volt. Amilyen nagy érdeklődéssel néztünk a multság elé, amilyen sokat vártunk ettől a multságtól, ép olyan jól is sikerült. Az anyagi hasznót nem is tekintve — mégis csak erkölcsi szempontból tanulságos ez a bál. Lehet minálunk jó bált rendezni, ha meg tudjuk érteni, hogy társadalmi állására való különösebb tekintet nélkül részt vehet azon, aki odaválik. Hát ez a korcsolyabál ilyen bál volt. És kitűnően sikerült. Derék fiatalágunk agyontáncolta magát, a lányok sem panaszkodhatnak. Volt tánc anyai, hogy több se kellett. Itt közöljük a multságon részt vett asszonyok és lányok névsorát a felülfizetők jegyzékével együtt.

Az összes bevétel 356 kor., kiadás 214 k 16 f., a maradvány 142 kor., 84 fill. volt. Felülfizettek: Horváth Testvérek 10 korona, Mátray Lajos 10 korona, dr. Turcsányi György 4 korona, Fazekas András 3 korona, Dezső Mór, Herz Sándor, Mácsay Zsigmond, Wolf Dezső, Szilárdy István 2—2 korona, Dévai Jenő, Karsai János, Klein Ferenc, Rácz István, Schiffer Henrik, Szabó József, Tótor Imre 1—1 korona. Jelen voltak: Asszonyok: Borbás Sándorné (Hódmezővásárhely), Dévai Jenőné, Doba Deme-terné, Gál Józsefné, Kovács Mihályné, Mácsai Zsigmondné, Mátray Istvánné, Mátray Lajosné, Parcsami Józsefné, Pótor Sándorné, Rényi Albertné, Schiffer Henrikné, Szabó Józsefné, Szabó Mihályné, Szántó Ágostonné, öz. Tomonyicka Istvánné, Torkos Kalmánné, Wolf Dezsőné. Leányok: Ádám Paula, Doba Margitka, Trecka Annuska, Trecka nővérek (Félegyháza), Herzog Elluska, Horváth Ilonka, Kiss Elluska, Kovács Margitka, Kovács Veronka, Lázár Erzsike, Lázár Mariska, Mácsai Juliska, Mátray Ilonka, Mátray Margitka, Nagy Etuska, Nagy Irénke, Parcsami Mariska, Séra Aranka, (Törökszentmiklós), Szántó Mariska, Turcsányi Ilonka.

— **Leugrott a kazalról.** Árvai Mihály 38 éves juhász, már régebb idő óta epileptikus volt. Csütörtökön délután újra elővette a roham, felment a tanyán egy szalmakazalra, ahonnan leugrott. Szörnyethalt.

— **Elszámolás és köszönet.** A kunszentmártoni iparos ifjak önképző egyesületének f. hó 2-án tartott kedélyes estélye, mint mindig, most is nagyon jól sikerült. Zsufolásiig voltak a termék meg telve, az előadás remekül, a monológok fényesen sikerültek. Általános volt a jó kedv, amely a táncolókat reggelig együtt tartotta. Felülfizettek: Palásti János 2 kor. Cs. Molnár Ferenc, Cseuz Mátyás 1—1 koronát. Vereb István, Sipos Antal, Gyenes Károly 40—40 fillért, melyért hálás köszönetet mond az ifjuság.

— **Cukorrépa műtrágyázási eredmények.** Eddig azt hittük, hogy hazánkban a cukorrépa alá egyedül szuperfoszfáttal kell műtrágyázni, az Országos növénytermelési kísérleti állomás által múlt évben Szakolczán végzett kísérletek azonban azt bizonyítják, hogy a szuperfoszfát egymagában való alkalmazása nem mindenkor a legjövödelmezőbb 10 kísérlet átlagában ugyanis 200 kg. szuperfoszfát után 11—53, átlagában 25 mm. volt a termés és 62 K-a jövödelmi többlet, 200 kg. szuperfosz-

fát és 67 kg. chilisalétróm után 21—103 átlagban 47 mm. termés és 117 K. a jövödelmi többlet, 200 kg. szuperfoszfát, 67 kg. chilisalétróm és 75 kg. 40 %-os káitrágya után pedig 37—122, átlagban 69 mm. termés és 172 K. jövödelmi többlet származott. A tiszta haszon a műtrágyások fenti sorrendjében 42, 87 és 132 korona. A nitrogén és káli trágyázás a rendkívüli eredménye kétségen kívül a múlt évi nedves és a cukorrépa fejlesztésére nagyon kedvező időjárásnak is köszönhető. Kevésbé kedvező időjárás mellett főként szárazabb jellegű sikságokon a káli és chilisalétróm hatása és jövödelmezősége felette kétes és épen azért használatuk inkább csak az ország hegyes-völgyes nedvesebb éghajlatu vidékein ajánlható, a szárazságra hajló sikságokon biztos eredményt ezután is a szuperfoszfát egymagában való alkalmazásától várhatunk.

— **Bolond, vagy szerelmes?** Talmácsi László cipészsegéd nem valami minta fiú volt, amit bizonyít az is, hogy két évig nyitotta a javítóintézet padjait. Végre hazakerült. Nem azért, mintha megjavult volna, hanem azért, mert elérte 20-ik évét és a javító-igazgató kilökte a javíthatatlan ifjút. Itthon új életet nem kezdett, hanem éppen olyan mintafiu lett, mint volt azelőtt. Sőt! Legutóbb nagy dologra határozta el magát, hogy beszéljen róla az egész falu és minden leány belé szeressen. Revolvert vásárolt és azzal elszaladt a csendőrségre, hogy fogják meg, mert vagy magát, vagy más valakit agyonlő. A csendőrök meg is fogták, de el is hívták dr. Pótor községi orvost, hogy vizsgálja meg az ifju elmeállapotát. Dr. Pótor megállapította, hogy Talmácsi esze nincs rendben és intézkedett, hogy a vármegyei kórházba szállítsák be. Be is vitték pénteken Szolnokba. Valószínű, hogy a cipők és csizmák leendő mestere bolond, azonban lehet, hogy a szerelem tette azzá. A pénteki postáival szerkesztőnk a következő levelet kapta: Tekintetes Ur!

Kérem szépen, írjon rólam szép cikket a helybeli lapba. Címe ez legyen: Meghalt, mert szerette Kis Rozikát.

Öszinte hive
TALMÁCSI LÁSZLÓ
cipészsegéd

Minthogy Talmácsi nem halt meg, csak megakart halni, bizonyítja, hogy szerelmes és ebbe ment el egy kicsit az esze. Kis Rozika tudna többet és bővebbet mondani, vajjon miért akart meghalni a cipők leendő nagymestere? Valószínű, hogy a kórházból hamarosan hazakerül és Papp Gábor főorvos kiadja neki a bizonyítványt a következőképpen: Nem bolond, csak szerelmes. Recipe: Nőstüljön meg minél előbb. Orvosság: Kis Rozika.

— **Birtokváltások.** A kunszentmártoni kir. járásbiróság telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltások jegyeztettek be: Kof. Kis József és neje Kis M. Julianna megvették Kis M. István földjét 2700 koronáért.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1914 január 31-től február 7-ig születtek: Hegedüs Ferenc, Garáz Ilona, Gácsi Flórián, Tigyí Erzsébet, Radics Kálmán, Papp Katalin, Gácsi Kálmán Balázs, H. Hege-düs Mátyás, Kiss Ilona, Bognár Gáspár, Klein Hugó, Balla Julianna. — **Házasságot kötöttek:** Kovács József Ferenc és Cs. Józsa Mária, Sajó János és Nyilas Piros, Agócs Antal és Csomán Ilona, Busai István és Fehér Mária, Busai Ferenc és Szaskó Anna, Fazekas István és Benke Julianna, Merk András és Mogyorós Margit, Balla József és Gulyás Rozália. — **Elhaltak:** Kardos László 68 éves, Michnik József 37 éves, Kocsis Mária 11 éves, Árvai Mihály 40 éves.

A Gazdasági Takarékpénztár R.-T. Kunszentmártonban

1914. évi február hó 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében tartandó

XVII-ik évi rendes közgyűlésére

a tisztelt részvényeseket van szerencsém meghívni.

Kunszentmárton, 1914. február 3.

Baranyi Ödön
elnök.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésével a zárszámadás beterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az igazgató fizetésének megállapítása.
4. Aligazgató választása egy évre.
5. Az alapszabályok 24-ik §-ának 8-ik pontja értelmében neidn benyújtandó indítványok tárgyalása.
6. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag választása.

Tartozik.

Mérleg-számla.

Követel.

Vagyron	Korona		F		Teher	Korona		F	
Készpénz:					Részvénytőke				225000
A pénztárban	40354	10			Tartalék alap				108092
Bpesti intézeteknél folyó számlán	9319	19			(30.000 K 1908-ban a részvénytőkéhez csatoltatott) ez évi nyereségből 125.000 K emelve				
Giró számlán az Osz. M. banknál	2354	32	52027	61	Betétek:				
Kölcsönök:					Takarék betétek	1.654267	43		
Váltó (ebből bekeblezve 1.025,454	1.623168	77			Heti betétek	61673	64	1.715941	07
Jelzálog kölcsön	740687	54			Előre bevett váltó-kamat	24222	03		
Kötvény kölcsön	35555	—	2.399411	31	Előre bevett jelzálog-kamat	9877	15	34099	18
Előre fizetett kamatok:					Visszleszámított váltók			362614	33
Visszleszámított váltók után	5402	29			Átruházott jelzálog kölcsönök			136035	29
Átruházott jelzálog kölcsönök után	1555	69	6957	98	Lombard kölcsön az O. M. banknál			76800	—
Intézeti ház	30000	—			Betét-kamat adó			4250	78
Kossuth-téri bérház	46000	—	76000	—	Fel nem vett osztalék			96	—
Értékpapírok (az utolsó oldalon részletezve)	168379	—			Állami illeték			60	68
Értékpapír kamat	3154	33	171533	33	Nyereség áthozat az 1912. évről	3300	—		
Felszerelés			1500	—	Folyó évi nyereség	41237	96		
Óvás számlán			97	06	Összes nyereség			44537	96
			2.707527	29					
								2.707527	29

Tartozik.

Veszteség- és nyereség-számla.

Követel.

Veszteség	Korona		F		Nyereség	Korona		F	
Üzleti költség	3783	62			Kamat bevételek:				
Házbér	1500	—			Váltó-kölcsön után	128673	51		
Fizetések	12374	—			Jelzálog-kölcsön után	56941	64		
Tisztviselői nyugdíj járuléka	783	12	18440	74	Kötvény-kölcsön után	2740	34		
Kamat kiadások:					Értékpapír kamat	7217	40		
Visszleszámított váltók után	20843	51			Folyó számla kamat	1449	17	197022	06
Átruházott jelzálog kölcsönök után	7096	36			Házi jövedelem			4935	—
Betétek után	82299	35			Nyereség áthozat az 1912. évről			3300	—
Lombard kölcsön után	5410	92	115650	14					
Állami és községi adó	9350	29							
Betét-kamat adó	8229	93	17580	22					
Leírás az értékpapirokból	8548	—							
Leírás a felszerelésekből	500	—	9048	—					
Nyereségáthozat az 1912. évről	3300	—							
Folyó évi nyereség	41237	96							
Összes nyereség			44537	96					
			205257	06					
								205257	06

Kunszentmárton, 1913. december hó 31-én.

Mátray István
pénztáros

Józsa Imre
aligazgató

Vértes Emil
igazgató

Ringvald Sándor
könyvvezető

Csúcs Antal
ig. tag

Fazekas András
ig. tag

Gulyás János
ig. tag

Kovács Kálmán
ig. tag

Mátray Nándor
ig. tag

Dr. Talányi Ottó
ig. tag

Ezen mérleg és veszteség- és nyereség-számlát megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azokkal megegyezőnek és helyesnek találtuk. — Kunszentmárton, 1914. január 30-án.

Veress János
felügyelő bizottsági tag

Felsenburg Manó
felügyelő bizottsági elnök

Klein Adolf
felügyelő bizottsági tag

GAZDASÁGI ROVAT.

Rovatvezető: LUPÁN AURÉL
gazd. szakíró

1914. február 8.

Bor javítása.

Egy szőlősgazda a következő kérdést intézte hozzám:

Borom egészséges és kifogástalan színű, de az ízével nem vagyok megelégedve. Mi okozhatja rossz ízt és hogyan segíthetnék rajta?

A bor rossz íze okozhatja egyrészt a rosszul kezelt hordó, másrészt és ami a leggyakoribb eset, — a szeszihiány, ami a bor tartósságára és ízére hátrányos befolyással van. A szeszihiány különösen esős és hűvös borévekben szokott mutatkozni, midőn a

szőlő nem képes teljesen beérni; ilyen ideje volt a szőlőnek 1912-ben és 1913-ban is részben.

A rossz ízű bor javítható egyrészt cukrozással, de ennél sokkal jobbnak bizonyult a szeszezés, feltéve, hogy legalább 95 fokos szeszt használnak erre a célra és nem akármilyen korsmai szeszt.

A hozzákeverendő szesz mennyisége függ a bor must-cukor tartalmától, ami szüretelés alkalmával a Babó-féle mustmérővel könnyen megállapítható. Pl. a Babó-féle mustmérővel lemerő 10 fokos cukortartalomnak sulyban megfelel 5 fok szesztartalom, térfogatban pedig 6 fok. E példa szerint, ha valamely bor cukortartalma must korában 14 fok volt, úgy abban kilogrammban számítva: 100 kgr. borban lesz 7 kgr., literben kifejezve: 100 liter borban lesz 8-4 liter

95 fokos szesz. T. i. ha 10 fokos mustartalomnak megfelel 5 fok szesztartalom, akkor 14 fokos cukortartalomnak 8-4 fokos szesztartalom fog megfelelni. Ha már most a 7 fokos bor szesztartalmát egy fokkal akarom emelni, úgy ahhoz hektoliterenként 1 1/4 liter 95 fokos szeszt kell hozzáöntennem, — pontosan kiszámítva 1-2 liter.

A szeszezett bor kezdetben kellemetlen ízű, de ezen íz csakhamar elvész.

Lehet a bor rossz ízt konyak hozzáadásával is javítani, mely esetben a bor azonnal élvezhető, mert kellemetlen utóíz nem kap.

Ha nem ismerjük a bor cukortartalmát must korában, akkor csak próbálgatással és kóstolgatással lehet a szükséges mustmennyiséget hozzávetőleg megállapítani. Ilyenformán az eredmény is bizonytalan lesz.

Bozsik János és Társa

a Kühne Mezőgazdasági Gépgyár R. T. képviselői

értesítik a gazdaközönseget, hogy a Polgári Olvasóköri nagytermében folyó hó 9-től kezdődőleg 6 napon át

ingyenes aratógépszerei

tanfolyamot tartanak,

hová a gazdaközönseget tisztelettel meghívják.

Gergulios Pál főbírójánál naponta frissen fejt

T E J

nagyobb mennyiségben kapható. Ugyanott egy 6 hónapos üszőborju eladó.

ELADÓ BOR.

60 hektoliter új borom kétszer fejve és 15 hektoliter ó borom palack-érett, mindkettő zöld-fehér, ELADÓ.

Joó Károly
tis. atinokai jegyző.

Eladó ház és szőlő.

Papp Mátásnének a Kossuth Lajos-utca, a csendőrlakanya mellett lévő háza örökösön szabadkézből eladó. Szőlője szőlőhegyen lévő két hold. Szőlője is. Bővebb felvilágosítást ad Papp Mátásné özv. Molnár Györgyné hazánál.

Őszibaraczkfát,
mindenféle gyümölcsefa **vadonczot,**
akáczcsemetét,
2 éves gyökeres **szőlővesszőt**
igen olcsón ad **Unghváry László**
faiskolája Czegléd. Tessenek árjegyzéket kérni.

35 év óta fennálló
asztalos üzlet.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni Kunszentmártonban, Király-(Zsinór-utca) és Kölcsey-utca sarok, atyám: Beleznay István 35 év óta fennálló jóhírnevű asztalos üzletét az elmúlt évben átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően berendezve, a saját nevem alatt tovább folytatom. Elvállalok

elsőrendű műbutorokat

nevezetesen: háló, ebédlő, szalón és uri stb. mahagóni, paduc, paliszánder, fehér jávor, szürke jávor, gyöngy jávor, olaj-köris, cseresznye, dió stb. fából a legfinomabb és legizlésebb kivitelben — legkényesebb igényeknek is megfelelően. Ugyazintén dívtatos zománcos, fióderozott s festett butorokat.

Modern épület-asztalos munkákat

is készíték. Rajzzal és költségvetéssel díjtalanul szolgálók

Kész butorok is kaphatók.

Midőn erről a m. tisztelt közönseget van szerencsém értesíteni, kérem b. pártfogásukat s vagyok tisztelettel

BELEZNAV FERENC műbutor és épület-asztalos.

Szőlőtulajdonosok figyelmébe.

Nagys Mathiász János urtól szerzett világhírű ujdonságok, (keresztezesek) melyekkel meghódította az egész Európát, melyek hivatva vannak a szőlőkultúrát újateremténi. Személyes tapasztalataim után a legkiválóbbakat szereztem be, melyek a következők. Az ujdonságok híres magyar neveket örökítenek meg.

Mathiász János diadala
Mathiász Jánosné
Mathiász ariska
József főherceg
Erzsébet királyné
Zrínyi Hona
Mátyás király
Petőfi Sándor
Bem tábornok
Szechenyi István gróf
Munkácsy József
Szautter GusztávVörösmarty Mihály
Battyányi Lajos
Gulner Gyula
Molnár István
Talián Béla
Angyal Dezső
Bortermelők kincse
Borfajok ujjalkotója
Kecskemét gyöngye
Kecskemét virága
Beresényi Miklós
Cegléd szépeGolden Champion
Mat. magonca
Doktor Robert Hogg.
Muscat Alexander
Muscat Candia
Muscat-osea
Muscat Noir
Ezredéves Magyarország
emléke
Orlasi fehér
Genai zamato
Dobrelábé
Tokaj Auevine

Ezen ujdonságok beszerzési ára szálanként 4-5 korona volt.

Szálanként 10 fillér.

Nálam 1 koronáért kaphatók.

Csaba gyöngye,
mely az eddig ismert legkorábbi Chasselas fajokat is megelőzi éres tekintetben 4 héttelKassuth Lajos,
1-1 toke 8-10 kgr. rendkívül finom szőlőtérmetti

Borszőlő fajok ezrenként 5 korona.

Szálanként 20 fill.

Kaphatók

Ifj. Tatár Imre

Tiszakürti kisasszonyhegyi szőlőtelepén.

Fajonozosságért felelősséget vállalok. — A vesszők minden betegségtől mentesek.

Élővirágok

szálanként és nagyválasztékban kaphatók. **Alkalmi oszlokok**, koszorúk megrendelésre készülnek

Veress Jánosné

Kunszentmárton, a Kulcsos-iskola szomszédságában.

Házi diszkerterek és parkok

berendezését mérsékelt díjazásért elvállalom. — Megkeresésekre személyesen, vagy levélben reflektálok.

Lupán Aurél
gazdasági szaktanító

Két szobás utcai lakás

mellékkelhelyiségekkel együtt Batthyányi-utca 73. szám alatt KIADÓ. — Bővebbet a tulajdonos **Kiss Péter** szabómester ad.

16/1914. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

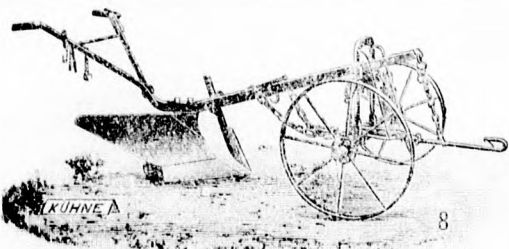
Atulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kunszentmártoni kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. 2209 számú végzése következtében dr. Neuberger Márk ügyvéd által képviselt Bach Jenő és Fivére javára 122 korona és járulékaik erejéig 1914. évi január hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 814 koronára becsült következő ingóságok, úgymint: butorok, koesi, ló és szerszám nyilvános árverésére eladottnak.

Mely árverésnek a kunszentmártoni kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. 2209 számú végzése folytán 122 korona tőkekövetelés, ennek 1913. évi augusztus hó 9-ik napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}$ %-os váltódíj és eddig összesen 72 korona 10 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Kunszentmártonban, a foglalás színhelyén leendő megtartására 1914. évi február hó 18-ik napjának d. u. 1 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Kunszentmárton, 1914. évi február hó 5 napján.

Hubay,
bir. végrehajtó.

Eladó házhelyek

Öreg Kuruc Mihály tudatja, hogy a Cseuz Kálmán gőzmalma szomszédságában 70% szám alatt levő

NAGYKERTJE

akár egy masszában, akár apró parcellákban házhelyeknek szabadkézből eladó. — A venni szándékozók értekezhetnek a helyszínén bármikor fentnevezett tulajdonossal.

Dévai Jenő

Bethlen-utcai

háza

(dr. Déri-féle ház szomszédságában)

kedvező feltételek mellett

eladó.

Mindenféle

BUTOR és épület-asztalos munkákat

legjobb kiviteiben, legjutányosabb árak mellett gyorsan s pontosan készit

Akhim István asztalos-mester Kunszentmárton

Műhely Cseuz Kálmán szomszédságában, Tropa-féle házban Egy fiu tanulókat felvétetik.

Lakás

2 szobás, külön udvarral Szt.-györgyre esetleg azonnal is bérbeadó. Bővebbet **Kerekes Mihály** kádár-mesternél Garai-ut 150. sz.

Kunszentmárton, Tiszanagyrev, Inoka, Cibakháza, Kürt, Ugh, Sas, Csépa, Szelevény, Mesterszállás községek gazdaközönségének szives tudomására hozzuk, hogy gyári vállalatunk képviselőjét az ottani vidékre

Bozsik János és Tsa uraknak Kunszentmárton

adtuk át és kérjük, hogy bizalommal nevezettekhez fordulni sziveskedjenek. Bozsik János és Tsa összes gyártmányainkban nagy raktárt tart, ahol gépeink természetben megtekinthetők.

Az őszi idényre ajánljuk **Hungária Drill, Mosoni Drill, Vera II.** hírneves vetőgépeinket, ekéinket, boronáinkat és egyéb talajmivelő eszközeinket, kukoricamorzsolóinkat 10-féle nagyságban, szecs kavágóinkat, répavágóinkat stb. stb.

Benzin és nyersolaj motorok.

Tisztelettel

KÜHNE Mezőgazdasági Gépgyár R.-T.
Moson — Budapest.

Nyomatott Wolf Dezső könyvnyomdájában Kunszentmárton.

A világ legjobb tetőfedő anyaga.

RENNERIT

ASBEST-PALA

LEGERŐSEBB
LEGJOBB
TŰZBIZTOS

GYÁRI LERAKAT: Kunszentmártonban, IFF. TOMONYICHA JÓZSEFNÁL.

ORVOSOK

ajánlják, mint legelismertebb köhő- és ellen szert a **KAISER-féle**

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjegygel.

Milliók használják

Kökögés

ellen. Rekedtség, elnyálkásodás, számarköhögés, katarus, gégefájás stb. minden előforduló hűlés ellen.

6100 köszönő és hálalevél orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos eredményt.

Étvágygerjesztő és legizletesebb bombonok. Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozonként 60 fillérért kapható

LUKÁCS ANDOR és **POPOVITS GÁBOR** gyogytárban és minden hazai gyogytárban.

